

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง
การรับใหม่ผู้มาคลอด
โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

จัดเตรียมเอกสารโดย	ตรวจสอบเอกสารโดย	อนุมัติใช้เอกสารโดย
 นางธนันท์ ศรีสารคาม หัวหน้าหน่วยห้องคลอด ๘ / ๕๗ / ๖๙	 นางปาริชาติ ดอนบรรจง รองหัวหน้างานการพยาบาล ฝ่ายวิชาการ 14 / ๕๓ / ๖4	 นางปาลิตา พูลเพิ่ม หัวหน้างานการพยาบาล 15 มี.ค. 2564

เลขที่เอกสาร	แก้ไขครั้งที่ : 00	สำเนาฉบับที่	วันที่เริ่มใช้
SDVH-WI-LR-001	--/--/--		1 เมษายน 2564

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน
เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด

เอกสารเลขที่
SDVH-WI-LR-001

หน้า 1 จาก 7

แก้ไขครั้งที่ : 00
--/--/--

วันที่เริ่มใช้
1 เมษายน 2564

ผู้จัดทำ : นางธนันท์ ศรีสารคาม

หน่วยงาน : ห้องคลอด

ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง

ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม

1.วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้การดูแลผู้คลอดและคัดกรองภาวะเสี่ยงในระยะแรกได้รับใหม่ ได้อย่างถูกต้อง และครอบคลุม
- 2) เพื่อให้ผู้คลอดและทารกในครรภ์มีความปลอดภัย
- 3) เพื่อให้เจ้าหน้าที่สารณปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน

2.ขอบข่าย

ผู้คลอดที่มารับบริการทุกราย

3.ผู้รับผิดชอบ

- 1) พยาบาลหัวหน้าเวร หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหัวหน้าทีมการพยาบาล
- 2) พยาบาลสมาชิกทีม หมายถึง พยาบาลวิชาชีพที่ได้รับมอบหมายให้เป็นสมาชิกทีมการพยาบาล
- 3) ผู้ช่วยเหลือคนไข้ หมายถึง ลูกจ้างประจำหรือลูกจ้างชั่วคราวที่ได้รับมอบหมายให้ช่วยเหลือกิจกรรมพยาบาลตามความเหมาะสม

4.อุปกรณ์/เครื่องมือที่ใช้

- 1) ชุดตรวจภายใน
- 2) เทปวัดหน้าท้อง
- 3) เครื่องตรวจสภาพทารกในครรภ์ (Electronic Fetal Monitoring : EFM)
- 4) หูฟัง (Stethoscope)
- 5) เครื่องวัดความดันโลหิต
- 6) ปรอทวัดไข่
- 7) เครื่องอัลตราซาวด์
- 8) เครื่องชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
- 9) แผ่นตรวจ Urine protein/ Urine Sugar

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LR-001	หน้า 2 จาก 7
		แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	วันที่เริ่มใช้ 1 เมษายน 2564
	ผู้จัดทำ : นางธนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด	
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาไลตา พูลเพิ่ม		

5. คำจำกัดความ

การรับใหม่ผู้คลอด หมายถึง การรับหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ตั้งแต่ 26 สัปดาห์ ขึ้นไปที่มีอาการเจ็บครรภ์คลอด อายุครรภ์เกินกำหนดที่ได้รับการรักษาโดยการเร่งคลอด หญิงตั้งครรภ์ที่ได้รับการยับยั้งการเจ็บครรภ์คลอด หญิงตั้งครรภ์รอผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง หรือหญิงตั้งครรภ์ที่มีอายุครรภ์ต่ำกว่า 26 สัปดาห์เพื่อมาดูแลภาวะแท้ง หรือดูแลวินิจฉัยของแพทย์เพื่อรับการรักษาที่ห้องคลอด เป็นต้น

6. รายละเอียดการปฏิบัติงาน

6.1 พยาบาลรับใหม่ผู้มาคลอด ปฏิบัติดังนี้

- 1) ตรวจสอบตัวบุคคล/สิทธิบัตร ชักประวัติอาการสำคัญที่มาโรงพยาบาล
- 2) แนะนำตัวกับผู้คลอดด้วยท่าทีที่เป็นมิตร
- 3) ดูแลผู้คลอดให้ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง
- 4) ตรวจปัสสาวะ Urine albumin และ Urine sugar
- 5) ให้คำแนะนำผู้คลอดถึงแผนการคลอดก่อนให้ เซ็นยินยอมรับการรักษาทางการแพทย์
- 6) ชักประวัติเพื่อประเมินภาวะสุขภาพแรกรับเกี่ยวกับ
 - ข้อมูลทั่วไป เช่น ชื่อ - นามสกุล ที่อยู่ อายุ อาชีพ การศึกษา น้ำหนักก่อนตั้งครรภ์
 - ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ในอดีต เช่น ประวัติการคลอดในอดีต การแท้งชักประวัติน้ำหนักบุตรในครรภ์ก่อนเพื่อเปรียบเทียบในครรภ์ปัจจุบัน อายุของบุตรคนสุดท้าย
 - ข้อมูลเกี่ยวกับการตั้งครรภ์ปัจจุบัน เช่น LMP, EDC, อาการสำคัญ, การเจ็บครรภ์
 - การมีน้ำเดิน, การมีเลือดออก, หรือมีมูกเลือดออกทางช่องคลอด และความผิดปกติของการตั้งครรภ์ ประวัติเด็กดิ้น
 - ข้อมูลการเจ็บป่วยในอดีต การผ่าตัด โรคประจำตัว
 - ประวัติการแพ้ยา หรือ อาหาร
- 7) ตรวจร่างกายทั่วไป ได้แก่
 - ดูแลให้ผู้คลอดชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง
 - วัดสัญญาณชีพ

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน	เอกสารเลขที่	หน้า 3 จาก 7
	เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	SDVH-WI-LR-001	
		แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	วันที่เริ่มใช้ 1 เมษายน 2564
ผู้จัดทำ : นางธนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด		
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม		

- ตรวจ Deep tendon reflex ตรวจการหดรัศขยายของรูม่านตา ตรวจดูภาวะซีด อาการบวมของร่างกาย
 - ร่างกาย ฟังปอด หัวใจ ตรวจเต้านมและหัวนม อาการผิดปกติภายนอกอื่น ๆ เช่น ชาพิการ ข้อสะโพกหัก
 - ตรวจครรภ์ 4 ท่า (ตรวจระดับยอดมดลูก ท่าของทารกในครรภ์ ส่วนนำการเคลื่อนสู่ช่องเชิงกราน)
 - คະเนน้ำหนักรทารกในครรภ์
 - ฟังเสียงหัวใจทารกและตรวจสุขภาพทารกในครรภ์ด้วยเครื่อง(Electronic Fetal Monitoring : EFM) เป็นเวลาอย่างน้อย 30 นาที สังเกตเสียง ความหนักเบา ความสม่ำเสมอ
- 8) ตรวจภายใน ทันทีหลังจากนั้นตรวจทุก 4 ชั่วโมงในรายที่อยู่ในระยะ Latent phase/ ทุก 2 ชั่วโมงในรายที่อยู่ในระยะ Active phase
- แจ้งผู้คลอดทราบถึงทำการตรวจภายในและจัดให้ผู้คลอดอยู่ในท่านอนหงายชันเข่า ทำความสะอาดอวัยวะสืบพันธ์ 5% Chlorhex without alcohol และตรวจภายใน (ยกเว้นกรณีที่มีภาวะรกเกาะต่ำ มีเลือดสด ๆ ออกทางช่องคลอด เริ่ม ฐสู่วัด และหูดหงอนไก่บริเวณช่องทางคลอด) ประเมินการเปิดขยายของปากมดลูก ความบางของปากมดลูก ระดับของส่วนนำ ทำส่วนนำ ลักษณะถุงน้ำคร่ำ หนทางคลอดสัมพันธ์กับตัวทารกหรือไม่ มีความผิดปกติของช่องทางคลอด และแจ้งการตรวจให้ผู้คลอดทราบ คະเนเวลาคลอด ปัญหาหรือภาวะแทรกซ้อนที่ตรวจพบ
- 9) ประเมินเเทศผู้คลอด และญาติ แจ้งผลการตรวจ การเปิดของปากมดลูก คະเนการคลอด แผนการคลอด แผนการรักษาภาวะแทรกซ้อนที่อาจเกิดขึ้น แนวปฏิบัติในการเยี่ยม การมีส่วนร่วมของญาติกับการคลอดแนะนำสถานที่ ดูแลให้เข้าห้องน้ำเปลี่ยนเสื้อผ้า ทำความสะอาดร่างกาย
- 10) จัดให้นอนพักรอคลอดบนเตียง ในห้องรอคลอด
- 11) ประเมินสภาพปัญหาของผู้มาคลอดทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม อย่างครบถ้วน วินิจฉัยการพยาบาลวางแผนการดูแล และให้ข้อมูลผู้มาคลอดและญาติ ตามปัญหาที่พบ เขียนบันทึกทางการพยาบาล

โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LR-001	หน้า 4 จาก 7
	แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	วันที่เริ่มใช้ 1 เมษายน 2564
ผู้จัดทำ : นางธนนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด	
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม	

12) ตรวจสอบข้อมูลในสมุดฝากครรภ์เกี่ยวกับ การตรวจเลือด จำนวนครั้งในการฝากครรภ์ ผลU/S ถ้ามี และอื่น ๆ

13) ประเมินความเสี่ยงและภาวะแทรกซ้อน เพื่อรายงานแพทย์

- เจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด อายุครรภ์น้อยกว่า 37 สัปดาห์
- น้ำเดินโดยไม่เจ็บครรภ์ เกิน 6 ชั่วโมง หรือมีน้ำเดินเกิน 6 ชั่วโมง
- น้ำคร่ำรั่ว ซึม
- ภาวะแทรกซ้อนด้านสูติกรรม ด้านอายุรกรรม และศัลยกรรม
- ทารกในครรภ์ดันทันน้อย เด็กไม่ตื่น
- ฟัง FHS แกรับไม่ได้/ FHS < 110 และหรือ > 160 ครั้ง /นาทึ
- หญิงตั้งครรภ์อายุครรภ์เกินกำหนด (42 สัปดาห์)
- ส่วนน้ำไม่ใช่ศีรษะ
- หญิงตั้งครรภ์มีโรคประจำตัวทุกโรค หรือเจ็บป่วยร่วมกับการตั้งครรภ์
- หน้าท้องไม่สัมพันธ์กับอายุครรภ์ มีภาวะ IUGR
- วัดระดับหน้าท้องมากกว่า 35 เซนติเมตร / หนทางคลอดแคบ / เชิงกรานแคบ
- มีเลือดสดๆออกทางช่องคลอด
- น้ำคร่ำมีลักษณะสีเขียว
- สัญญาณชีพผิดปกติ มีไข้
- ครรภ์แฝด /ครรภ์แฝดน้ำ
- เคยผ่าตัดคลอดทางหน้าท้อง
- Placenta previa หรือ Abruptio Placenta
- ซีด HCT น้อยกว่า 33 Vol. %
- ผู้ป่วยทางจิต ไม่ให้ความร่วมมือ
- มีความผิดปกติ พิการขา ข้อสะโพกหักอันเป็นอุปสรรคต่อการคลอด มารดาอายุต่ำกว่า 15 ปี / มากกว่า 35 ปี
- มีประวัติคลอดยาก / เด็กตายในครรภ์ / ตายคลอด / ตายปริกำเนิด หรือมีภาวะแทรกซ้อนหลังคลอด เช่น ตกเลือดหลังคลอด
- สายสะดือย้อยหรือโผล่
- มดลูกหดรัศตัวรุนแรง หรือแข็งตัวนานผิดปกติ

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน	เอกสารเลขที่	หน้า 5 จาก 7
	เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	SDVH-WI-LR-001	วันที่เริ่มใช้
		แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	1 เมษายน 2564
ผู้จัดทำ : นางธนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด		
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม		

- สามีเป็นชาวต่างชาติ / หรือเป็นผู้คลอดต่างชาติ ที่ไม่ใช่คนเอเชีย (มีหมู่เลือด RH ไม่เหมือนกัน)
- ดูแลให้ผู้คลอดนอนพักบนเตียงรอกคลอด และจัดสิ่งแวดล้อมให้สะดวกต่อกิจกรรมการพยาบาล
- ลงทะเบียนรับใหม่ของห้องคลอด

6.2 พยาบาลหัวหน้าเวร ปฏิบัติดังนี้

- 1) ตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร ประกอบด้วย บัตรประจำตัวประชาชนผู้มาคลอด และสามี บัตรสิทธิการรักษาต่าง ๆ บัตร OPD card สมุดฝากครรภ์ และใบส่งตัว (ใบ Refer) ถ้ามี
- 2) แจ้งให้พยาบาลในทีมปฏิบัติตามแผนการพยาบาลและแผนการรักษาของแพทย์พร้อมประเมินผล
- 3) ติดต่อประสานงานต่าง ๆ

6.3 ผู้ช่วยเหลือผู้ป่วย

- 1) ทำความสะอาดเตียงรับใหม่ผู้คลอด เตรียมเตียงสำหรับ รับผู้คลอดรายใหม่
- 2) เตรียมเครื่องมือ เครื่องให้ ในห้องรับใหม่ให้พร้อมใช้อยู่เสมอ
- 3) เตรียมน้ำดื่ม สำหรับผู้มาคลอด
- 4) ดูแลความสะอาดทั่วไปของหน่วยงาน
- 5) ช่วยติดต่อเวชระเบียนเพื่อทำบัตร ในกรณีผู้ป่วยไม่มีญาติ
- 6) ช่วยอำนวยความสะดวกอื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

6.4 แพทย์ ตรวจสอบอาการ ประเมินความเสี่ยงของผู้มาคลอดและวินิจฉัย หลังจากได้รับรายงานอาการเบื้องต้น

- 1) ตรวจสอบอัลตราซาวด์ในรายที่ไม่แน่ใจส่วนน่าว่าเป็นศีรษะหรือไม่ และในรายที่ไม่สามารถฟังเสียงหัวใจทารกในครรภ์ได้ และในรายที่มีภาวะเสี่ยงอื่น ๆ หรือตามดุลยพินิจของแพทย์
- 2) ให้แผนการรักษาตามอาการและการวินิจฉัย
- 3) ตรวจสอบเย็บ และประเมินอาการเป็นระยะ ๆ

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LR-001	หน้า 6 จาก 7
		แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	วันที่เริ่มใช้ 1 เมษายน 2564
	ผู้จัดทำ : นางธนนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด	
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม		

7. ขั้นตอนการให้บริการ

- 7.1 การซักประวัติผู้มาคลอด
- 7.2 การตรวจร่างกายและประเมินสัญญาณชีพผู้มาคลอด
- 7.3 ประเมินความเสี่ยงทางด้านร่างกายและจิตใจของผู้มาคลอด
- 7.4 ดูแลและให้การพยาบาลความสบายและบริการทั่วไป
- 7.5 ตรวจสอบเอกสารต่าง ๆ รายงานหัวหน้าพยาบาลและรายงานแพทย์
- 7.6 แพทย์ตรวจอาการ ประเมิน วินิจฉัยและให้แผนการรักษา

8. เอกสารอ้างอิง

มาลีวัลย์ เลิศสาครศิริ. (2554). การพยาบาลหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะแทรกซ้อน ฉบับปรับปรุง. พิมพ์ครั้งที่1. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.

ศิริวรรณ แสงอินทร์.(2557).การพยาบาลมารดาที่มีการคลอดยากและการช่วยคลอด.พิมพ์ครั้งที่1. ชลบุรี:คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ศรีเกียรติ อนันต์สวัสดิ์.(2557). การพยาบาลสูติศาสตร์เล่ม3. นนทบุรี: โครงการสวัสดิการวิชาการ สถาบันพระบรมราชชนกกระทรวงสาธารณสุข.

สุภาพ ไทยแท้.(2555). การพยาบาลสูติศาสตร์:ภาวะผิดปกติในระยะคลอด. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

9. ภาคผนวก

- แบบประเมินความเสี่ยงต่อการคลอด

	โรงพยาบาลสุทธาเวช คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม		
	วิธีปฏิบัติงาน เรื่อง : การรับใหม่ผู้มาคลอด	เอกสารเลขที่ SDVH-WI-LR-001	หน้า 7 จาก 7
		แก้ไขครั้งที่ : 00 --/--/--	วันที่เริ่มใช้ 1 เมษายน 2564
	ผู้จัดทำ : นางธนนันท์ ศรีสารคาม	หน่วยงาน : ห้องคลอด	
ผู้ตรวจสอบ : นางปาริชาติ ดอนบรรจง	ผู้อนุมัติ : นางปาลิตา พูลเพิ่ม		

คณะผู้จัดทำ

1. คณะอาจารย์		ภาควิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์
คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
2. อาจารย์ ดร.สุเปีย	วิริไฟ	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ(ด้านการสอน)
กลุ่มวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม กระทรวงสาธารณสุข
3. อาจารย์อรุณี	ศรีสุยี่ง	พยาบาลวิชาชีพชำนาญการพิเศษ(ด้านการสอน)
กลุ่มวิชาการพยาบาลมารดาทารกและการผดุงครรภ์
วิทยาลัยพยาบาลศรีมหาสารคาม กระทรวงสาธารณสุข
4. นางธนนันท์	ศรีสารคาม	พยาบาลวิชาชีพ
5. นางสาวผกาพรรณ	ฝนดี	พยาบาลวิชาชีพ
6. นางชุติมา	สีบสุนทร	พยาบาลวิชาชีพ

